

Hétköznapi

Fölmagzott a lecke

Jöttömben-mentemben mindig látom az iskola kertjét. Akkor is, amikor gyerekek ássák és öntözik, spárga mellett ültetik bele a krumplit, és csak hármast kapnak, ha görbe lesz a sor; azt is, amikor a káposztát palántázzák vagy a retket vetik. És látom most, amikor az egész évi lecke fölmagzott benne.

Beültött a szünét, ne mondjon ilyenkor senki rosszat a kertről. Hacsak bele nem gondolkunk rendesen. Elülteti a gyerekek a krumplit, megkapja rá a hármast, mert a görbe sort a kóborlódobogás is másként rája kopaszra. Soha meg nem tudja, milyen lenne alatta az új krumpli, ha el nem pusztulna. A káposztát a tetvek eszik, aztán ráborul a gaz, és senki se siratja. Tudom, akármennyi tanügyi reformot hajtunk is végre, a természetet nem lehet az iskolához igazítani, és a gyerekek se jönnek kertészkedni, amikor a strandra is mehetnek. A retkes példa ütött szöveget a fejembe. Ha tanévzáró után egy héttel fölmagzik a retek, évszázad előtt két héttel vagy hárommal éppen enni lehetett volna.

Azon rágódok az iskolakert kerítését, mire is neveljük benne a gyereket. Mert az iskola voltaképpen nem salátát akar nevelni, hanem gyereket. Arra, hogy te csak dolgozzál, áss és gereblyézz, húzd ki az egyenest, vedd el a magot, nézd meg, milyen szép, ha kikel, és nézd meg, milyen, ha tönkremegy.

Voltam nemrég egy tanácskozáson, arról folyt a szó, hogyan lehetne megszerettet-

ni a gyerekekkel a munkát. Mondjuk, a mezőgazdaságit. Csak hozzáképelem: ha a legszebb retket nem hagyunk meg magnak, hanem megehetik, aki vetette és kapta, akkor a gyerekek is megtapasztalja, milyen munkát végzett. Ha netán epret is ültetnének, és azt is megehe-
nének, az is jó lenne. Ha mindenkinek csak egyetlen szem jut, az is többet ér, mint most, ha az egész kert pusztul a nyárban. A karalábé is hamar megnő, és azt is meg lehet enni.

A szaktanár biztosan azt mondja erre, fizikából se eszik meg a gerjesztett áramot, a kénsavat se csöpögtetik rá a zsíros kenyérre, sőt olyan verset is tanulnak, amibe háromszor török bele a nyelvük, mégse lehet elszavalni se esküvőn, se március tizenötödikén. Miért éppen a kertől várjuk, hogy azonnal fogasztható, praktikus portékával szolgáljon. Egyébként se ismeri a tanmenetet, aki így beszél. A szaktanárnak természetesen igaza van. De ha a tanmenet a hiábavaló munkára tanít, és az kapja az ötöst, aki legszelbben termel a pusztulásnak, akkor mintának olyan állapotot tekint, amit a mezőgazdaság már szerencsére meghaladott. Talán nem szentségtörés az iskola vaslojokká és tanulmányi rendje ellen, ha megtanulja a gyereket, némely jól elvégzett munkának élvezhető gyümölcse is terem. Nem másnak, aki dolgozott, annak. Ha megtanulta már óvodáskorában, hogy ne is egyék, aki nem dolgozik, legalább később hadd tudja meg: aki dolgozik, az ehét is.

Mókuserék

Legszívesebben bevinném az emberi butaságok műzeumába. Nem mindet, aminek kitörtött az oldala, mert anynyi múzeumunk nincsen, de ezt az egyet mindenképpen. Idősebbeknek mondom, hogy az egyenőtlenségek született játszóterek fontos kelléke a mókuserék. Deszkából csinálták, két kapaszkodó vaskaró közé tették, jön a gyerek, fölgrízik rá, és addig rúgja, addig kergeti, amíg el nem török vagy a kerék — vagy a lába! Azt a nyüzögőpróbát nem nagyon állja a kerék, amivel megterhelik, elkezd potyogni a bordája. Nagy okunk lehet rá, ha nem javítjuk, mert akárki látja, aki megnézi, hogy a foghíjas mókuserékbe egyszerre két láb is beleszorulhat. Ne fárasztuk avval az eszünket, miért nem javítjuk, mert úgyse találunk ki. Akár megmagyarázná, akire tartozik, akár nem magyarázza meg, attól a kerék még lyukas marad.

Most jön a világ csodája, kapaszkodjon meg az is, aki csak a fejében kergeti a mókuseréket. A Retek utca

sarkán kifestették gondos kezek a játszótér. Természetesen a mókuseréket is. Amely természetesen lyukas. A festőket nem zavarta az aprócska hiány, fontos a meglévő állagának a megővése, és a városkép festékel történő javítása. Befestették tehát finomkező emberek a tátongó hasadékok szélét is, peremét is, ne mondja senki, hogy nem szeretnek festeni. El nem képzelhető, hogy a tátongó balcsat meg nem fordult a fejükben. Azt sem tudom el képzelni, hogy valakinek nem szóltak: kellene ide egy darab deszka, egy kalapács, meg két szög. Az illetékes nyilván föltekintette a helyzetet, és kimondta a sentenciát: ez a játszótér se élvezhet priviligiumot a többivel szemben, ha amott rossz a kerék, maradjon rossz itt is. Hadd örüljön a gyerek és az ő drága szülője! Az se kutyá, ha valaki festett kerékben törheti ki a lábát.

Aki nem hiszi, hogy mindez megeshet, nagyon kérem, az se próbálja ki!

Horváth Dezső

Új tv-sorozatok

A tv-nézők körében népszerű sorozatok utánpótlásáról a nyári hónapokban is gondoskodnak a televízió munkatársai: három újabb — irodalmi, szociológiai és képzőművészeti témájú — sorozat forgatását kezdik meg a napokban. A kalandos történeteket kedvelők várhatóan még az idén nyomon követhetik a képernyőn Verne Gyula világhírű regénye, a Sándor Mátyás epizódjait. A francia—magyar —NSZK—olasz koprodukcióban készülő sorozat hat-szor egyórás részben dolgozza fel a magyar vonatkozású alkotást. Francia szakember, Jean-Pierre Decourt rendezésében Bujtor István játssza Sándor Mátyás legendás figuráját.

Pusztafalvai változások címmel 5 részes filmsoro-

zat készül a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei községben. Szociográfusok, néprajzosok társaságában látogatnak oda a tv munkatársai, hogy a 400 lelket számláló községben megvizsgálják, miként változtak a népszokások, a néphagyományok, hogyan alakultak át ezek a fiatalabb generáció életében, milyen vonzerőt jelentenek a közeli nagyobb települések a lakosságra.

A technika oldaláról közelíti a művészetet az a 12 részes képzőművészeti sorozat, amelynek első felét a hónap közepétől rögzítik filmszalagra. E részekben a rajz, a festészet és a szobrászat mesterségbeli kérdéseiről lesz szó — megmutatva azoknak a kézművesekkel kapcsolatos oldalát, s közelebb hozva a nézőkhöz a szellemi tevékenységét is.

Az ünnepi hetek zenei programja

Az ünnepi hetek zenei programját idén is két helyszínen rendezi meg az országos filharmónia, a domban és a városi tanácsház Muzsikáló udvarán (ahol eső esetén az emeleti tanácsteremben tartják az előadásokat).

A domban kezdenek előbb, már július 9-én Gergely Ferenc orgonaeztjében gyönyörködhet a hallgatóság, melynek műsorán Louis és Francois Couperin, Pergolesi, Bach, Händel, Franck és Koloss István művei szerepelnek, közreműködik Lengyel Ildikó, a Szegedi Nemzeti Színház magánéneke. Máté János orgonaeztje folytatja a sorozatot július 30-án, ahol Lubomir Matl dirigálásával föllép a szabadtéri játékok Verdi produkciójában. A végzet hatalmában közreműködő Szlovák Filharmónia Kórusa is. Itt a program: Bach, Eugen Suchon, Liszt és Kodály művei. Érdekesnek ígérkezik augusztus 13-án a közelmúltban lebonyolított első nemzetközi Bach—Liszt orgonaverseny győztesének, az olasz Francesco Finottinak szegedi bemutatkozása is, a művész Bach, Liszt, Koloss István és Vienne kompozícióit szolálatja meg.

Ugyancsak három koncertre kerül sor a városi tanácsháza udvarán is. Román vonósnégyes, a Voces Contemporaneae vendégjátéka nyitja a sort. Bujtor Prelicean, Anton Diacon, Gheorghe Haag és Dan Prelicean július 16-án este 8 órától Haydn, Bartók és Schubert vonósnégyeseket játszik. Augusztus 9-én Pál Tamás vezényletével a Szedi Kamarazenekar ad Mozart—Vivaldi—Bach-műsort, s a koncert közreműködői a szovjet Szemjon Sznyitkovszkij, valamint Kocsis Albert, Kapás Géza, Rákosi Géza hegedűművészek és Lass Zoltán fuvalaművész. Augusztus 16-án vendégzerepel a Moszkvai Fűvösötös: Georgij Bogdanovics, K. Popov-Zakrevszkij, R. Maszlov, B. Szimonov és O. Blincikov. Petrovics Emil, Polinszkij, Chr. Bach, Kadosa és Kallós Sándor műveiből játszanak.

Mind a domban, mind a tanácsháza udvarán, este 8 órákor kezdődnek a hangversenyek.

Nem mondott csütörtököt

Az iparcikk- és ruházati üzletek későbbi zárásának bevezetése a lakosság körében kedvező fogadtatásra talált, hét közben a csütörtök lett a legforgalmasabb nap, s az eredmények láttán a kereskedelmi dolgozók körében is oldódik a kezdeti ellenállás — állapította meg a Belkereskedelmi Minisztérium, amely rendszeresen ellenőrizte, s a tanácsoktól és a vállalatoktól kapott információk alapján összegezte a csütörtöki bevásárlónap tapasztalatait. Az elmúlt két és fél hónap rövid ahhoz, hogy végleges következtetéseket vonjanak le a vásárlási körülmények javítására, az üzlethálózat jobb kihasználására bevezetett intézkedésből, de az már bizonyos, hogy „nem mondott csütörtököt”.

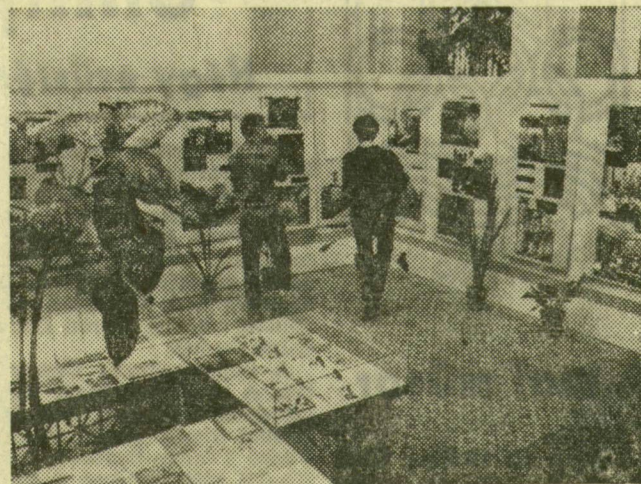
A minisztérium és a szakszervezet javaslatára — mint ismeretes — április 19-én vezették be az országos bevásárlónapot, s azóta Budapesten s a városok főútvonalain kereskedelmi centrumaiban levő iparcikk-üzletek és ruházati áruházak csütörtökönként 20 óráig

Kiállítás a Somogyiban

A könyvtárak harminc éve

A felszabadulás utáni első, új, falusi könyvtárat 1949-ben, a Fejér megyei Mezőszentgyörgyön adták át rendeltetésének. Az első szocialista népkönyvtár megépítésének évfordulójára érdekes fotó- és dokumentációs anyagot állított össze az Országos Széchenyi Könyvtár könyvtartudományi és módszertani központja. „A magyar közművelődési könyvtárak harminc éve” című kiállítást először Mezőszentgyörgyön láthatta a közönség, most került Szegedre. A vándorkiállítás anyagát a Közművelődési Palota kupolájában Pázmán Péter, a könyvtartudományi és módszertani központ munkatársa rendezte. A megnyitót tegnap, kedden délután tartották, amelyen a megye párt- és állami testületeinek képviselőitében ott volt Kormányos András, a városi pártbizottság munkatársa, dr. Müller Józsefné, a megyei, Csanádi Géza, a városi tanács művelődésügyi osztályának vezetője. A tárlatot Sárdy Péter, a Kulturális Minisztérium osztályvezető-helyettese nyitotta meg, ugyanarról beszélt, amiről a kiállítás képei: a magyar könyvtárügy fejlődéséről, valamint a közművelődési könyvtárak változó funkcióiról, jövőbeni feladatairól.

A tárlaton látható fotók többsége: korszerű, esztétikus küllemű, mai igények szerinti szolgáltatásokra képes könyvtáráépületek képe. Néhányuk mellett, összehasonlításképp, a régi épületek, meglehetősen barátságtalan, feladatukra alkalmatlan helyi-

Acs S. Sándor felvétele

A kiállítás egy részlete

segek és berendezések. És az adatok, a kezdeti gyors fejlődést bizonyító számok: az 1949-es első könyvtárátadást 1951-ben már a kétezredek, egy évvel később a három-ezredek követte. Az elmúlt harminc év könyvtáráépítési és felújítási adatai többszörösei a megelőző száz év hasonló adatainak. A könyvtárhálózat szerkezetéről is felvilágosításokkal szolgáló tárlat anyaga mindenképpen nagy fejlődés bizonyítéka; mindazonáltal ennek a vándorkiállításnak feltehetőleg az is célja, hogy inspiráló hatással legyen az országban olyan községekben és városokban, ahol nem elég jól áll a könyvtárak ügye. Amely persze nemcsak, és nem egyszerűen pénzügy, épület és modern berendezés kérdése. Bármily fontos és dicsé-

tes, hogy a magyar könyvtáráépítészet, a tervezői és kivitelezői munka előkelő helyet foglal el az európai összehasonlításban, talán valószínűbb mércéje a hazai könyvtárgyűjtemények: az intézmények szolgáltatásainak mennyisége és minősége igazodik-e a megváltozott igényekhez? Egyre nyilvánvalóbb, hogy a hagyományosak mellett számos újszerű feladatot kell ellátniuk közművelődési könyvtárainknak. Nemcsak a látogatók megrövidült ideje, egyéb közművelődési intézmények, szabad idősebb tevékenységek konkurrenciája miatt, hanem a közönség megszorodott, a korábbinál jóval sokrétűbb, egyre differenciálódó igényeinek kielégítéséért is.

S. E.

A pártcsoporthoz munkája Kisteleken

Napjainkban, de a közeljövőben is nagy feladat vár Kistelek kommunistáira a nagyközség városává válásának folyamatában. Sok a tennivalójuk, amelynek végrehajtására meg kell nyerniük a nagyközség minden lakóját. Kistelek párt-, állami- és gazdasági vezetői megteremtették, megalapozták már az összhangot, az együttműködést, nagy céljuk elérése érdekében.

Kistelek pártbizottsága és végrehajtó bizottsága ezért tüzte ismételtelen napirendre az alapszervezetek pártcsoporthoz tevékenységének vizsgálatát. A nagyközség alapszervezetei átfogják és irányítják az iparban, a mező-

gazdaságban, a kereskedelem, az oktatásban és az egyéb területen dolgozó párttagok munkáját. A pártcsoporthoz — számuk 25 — szervezetsége követi a munkaterületek felépítését azok a területeken, ahol — iparban, mezőgazdaságban — különböző üzemrészekben dolgoznak a kommunisták. Az ágazati felépítés a kereskedelmet, a vendéglátást bonyolító ÁFESZ alapszervezetére jellemző csak. Eddig is az volt a törekvés, hogy egy-egy pártcsoporthoz azonos politikai és gazdasági érdeklődésűek kerüljenek.

Az alapszervezetek mindegyikében jóval korábban tisztázták a pártcsoporthoz tevékenységét, hatáskörét, feladatát a termelést elősegítő munkában, a taggyűlések előkészítésében. Vezetősegi ülések tanácskozásaira több területen rendszeresen meghívják a pártcsoporthoz vezetőket, akik a tárgyalat témáiról beszámolnak csoportjuk tagjainak, tájékoztatják őket a területükkel kapcsolatos kérdésekről, teendőkről. A pártcsoporthoz aktívítása gazdaságpolitikai, a termeléssel összefüggő témák tárgyalásakor a legnagyobb, különösen ott és akkor, amikor az alapszervezet konkrét munkát, feladatot bíz egy-egy pártcsoporthoz.

Általánossá és rendszeressé vált viszont, hogy az év végén beszámoló taggyűlések előtt ellenőrzik a pártcsoporthoz a megbízatások teljesítését. Ez akkor lenne még eredményesebb, ha év közben többször is ellenőrzik a pártfeladatok végrehajtását, hogy újabbat lehessen adni. Kevésbé megfizethető elő akkor, hogy egy-egy párttag hosszabb-rövidebb ideig nem kap megbízatást, illetve, hogy a pártcsoporthoz vezetőik olyan feladatokat is magukra vállalnak, amelyeket csoportjuk bármely tagja elvégezhetne.

A párttaggyűlés nevelés folya-

matában nemcsak a konzultációnak van szerepe — mivel ők a felkészítők —, hanem saját területükön a pártcsoporthoznak is. Ezt helyesen ismerték fel a kisteleki alapszervezetek, s erre a felelősségteljes munkára irányították a pártcsoporthoz tevékenységét, amely különösen eredményes az Új Élet Tsz-ben, a sajtóüzemben, valamint a szegedi kábelgyár kisteleki üzemében.

A párttagok döntő többsége Kisteleken részt vesz a szocialista versenymozgalomban, felajánlások egész sorát teljesíti. Mint pártcsoporthoz azonban nem eléggé kezdeményezőek a vállalkosok és azok értékelésében, s ezzel kapcsolatban nem tesztizték a javaslatot az alapszervezet vezetőségének, avagy a taggyűlésnek, új módszerek alkalmazására.

A gazdasági területek vezetőivel jó a pártcsoporthoz kapcsolata, kölcsönösen segítik egymás munkáját. Ugyanezt nem lehet elmondani róluk a tömegszervezetek vonatkozásában, jöllehet a pártcsoporthoz vezetői alacsonyabbak ennek a feladatnak az ellátására is.

A pártcsoporthoz munkájának további erősítésére, kibontakoztatására — kezdve az oda- és visszaáramló tájékoztatástól a csoportvezetők képzéséig, a konkrét feladatok meghatározásától a végrehajtás ellenőrzéséig — a nagyközségi pártbizottságnak és végrehajtó bizottságának is van feladata. Ezek közé tartozik a többi között a pártcsoporthoz munkájának színvonalának emelése, a pártcsoporthoz vezetői képzésének megszervezése. Az alapszervezetek vezetőségei pedig támaszkodjanak nagyobb mértékben a feladatok kimunkálásában, azok végrehajtásában és ellenőrzésében a pártcsoporthoz, amelyek ott vannak a termelés, segítő mozgalmakban, de még nem eléggé kezdeményezők.

L. F.